

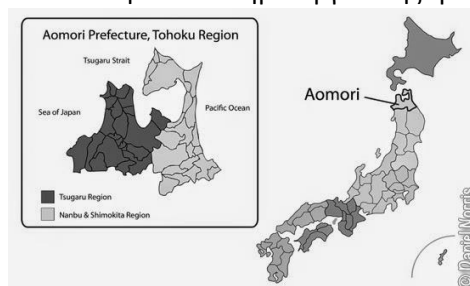
TSUGARU SHAMISEN

Ένα παραδοσιακό ιαπωνικό μουσικό όργανο με σύγχρονη διεθνή απήχηση

Εικόνα 1

Το **shamisen** είναι ένα είδος παραδοσιακού ιαπωνικού μουσικού οργάνου μήκους περίπου ενός μέτρου. Πρόκειται επίσης για μια κατηγορία μουσικών ειδών στην οποία ανήκουν μεταξύ άλλων τα *min'yō*, *kouta*, *nagauta*, *kiyomoto* κ.λπ. Το μοναδικό εξ αυτών του οποίου το όνομα έχει συνδεθεί με την καταγωγή του είναι το *tsugaru shamisen* (εικ. 1). Το όνομά του, **tsugaru shamisen** ή **tsugaru jamisen**, αναφέρεται τόσο στο συγκεκριμένο μουσικό όργανο όσο και στο είδος της μουσικής στην οποία ανήκει. Η δημιουργία της μουσικής αυτής φαίνεται να οφείλεται σε τυφλούς

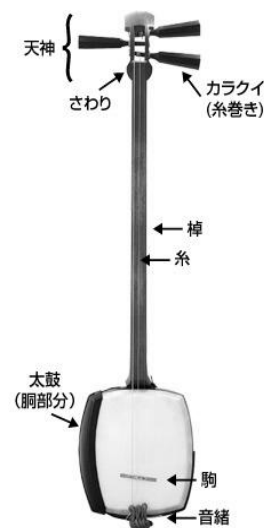
Εικόνα 2

περιπλανώμενους μουσικούς της περιόδου Μείτζι, τέλη 19^{ου} - αρχές 20^{ου} αιώνα, με σημαντικότερο τον **Nitabou**, οι οποίοι στην προσπάθειά τους να κερδίσουν λίγα χρήματα ή τροφή κατορθώνουν να δημιουργήσουν ένα ευχάριστο, σχεδόν κωμικό, και ρυθμικό μουσικό είδος. Η πρώτη λέξη αποκαλύπτει την καταγωγή του συγκεκριμένου οργάνου από την επαρχία Tsugaru στη δυτική

πλευρά του νομού Aomori (εικ. 2), δηλαδή στο βορειότερο άκρο του κεντρικού νησιού της Ιαπωνίας. Σήμερα, το *tsugaru shamisen* έχει ξεπεράσει κατά πολύ τα όρια της επαρχίας Tsugaru και αποτελεί πλέον διεθνώς ένα ιδιαίτερα δημοφιλές είδος μουσικής.

Το *shamisen*, το οποίο ήρθε στην Ιαπωνία από την Κίνα, ως μουσικό όργανο διακρίνεται σε τρεις κατηγορίες, παχύ – μέσο – λεπτό, ανάλογα με το πάχος του λαιμού του *棹* [sao] (εικ. 3). Το *tsugaru shamisen* ανήκει στην πρώτη κατηγορία. Ο μουσικός δεν γονατίζει αλλά είναι καθισμένος και παίζει μουσική με τη βοήθεια μιας πέννας. Αποτελείται από τρεις χορδές, *糸* [ito], με τα κλειδιά τους, *糸巻き* [itomaki], τα οποία βρίσκονται στην κεφαλή, *天神* [tenjin], και έναν μικρό μηχανισμό, *さわり* [sawari], στην κορυφή του λαιμού ο οποίος καθορίζει κυρίως την ένταση και τον παλμό της πρώτης χορδής. Οι χορδές καταλήγουν στο σώμα του εγχόρδου, το οποίο καλύπτεται είτε από φυσικό είτε από συνθετικό δέρμα.

Μετά τον 2^ο παγκόσμιο πόλεμο και τις καταστροφικές συνέπειές του, ιδίως στην κεντρική Ιαπωνία, η περιφέρεια λειτουργεί ως κέντρο καλλιτεχνικής δημιουργίας και ενώ η Ιαπωνία αρχίζει να ανακάτ σιγά-σιγά τη δύναμή της ξεκινά και η σύγχρονη ανάπτυξη του *tsugaru shamisen*, ενός μοναδικού μουσικού είδους το οποίο ξεπερνά πολύ γρήγορα τα σύνορα της χώρας και ενώνεται με άλλες μελωδίες.

Εικόνα 3

Μαρία Κοβάνη
Δρ. Ιαπ. Κοινωνιολογίας

Για περισσότερα στοιχεία:

<http://web-japan.org/index.html> (ιστοσελίδα στην αγγλική γλώσσα)

<http://www.21tsnj.jp/maintenance.html> (ιστοσελίδα στην ιαπωνική γλώσσα)